

Precies weten met wie je zakendoet.

Zeker van je zaak is beter voor de zaak

COMPANY.INFO
business • data • trust

PROBEER GRATIS ▶

OPINIE

Controlezucht in nieuwe warmtewet belemmert de energietransitie

Annelies Huygen 30 mrt 19:30

Annelies Huygen (TNO/Universiteit Utrecht) bekritiseert in een opiniebijdrage de nieuwe Wet Collectieve Warmtevoorziening, die innovatie en flexibiliteit van energienetten in wijken in de weg staat.

Illustratie: Hein de Kort voor Het Financieele Dagblad

Wat is er momenteel belangrijker dan energiepositieve wijken, die méér (duurzame) energie produceren dan ze gebruiken? Ideaal ook voor bewoners, die samen energie produceren, opslaan en uitwisselen én daaraan verdienen. Het lijkt een fata morgana, maar in Europa zijn inmiddels al meer dan negentig van deze duurzame wijken in ontwikkeling. De totale vraag naar energie is daarbij steeds het uitgangspunt. Een integraal energiesysteem, waarbij warmte, koeling en elektriciteit samenwerken, voorziet daarin

Ook voor Nederlandse wijken die van het gas af gaan zijn deze systemen aantrekkelijk. Vergeleken met andere Europese landen zijn in Nederland nog weinig warmtenetten. Deze achterstand kunnen we omzetten in een voorsprong, als we meteen overstappen op de modernste systemen. Het biedt groeikansen voor onze industrie en export: wij zijn gespecialiseerd in de benodigde slimme systemen. Maar dan moet de wet dat wél toelaten.

Dat is niet vanzelfsprekend. Momenteel werkt het kabinet aan de Wet Collectieve Warmtevoorziening (WCW), de opvolger van de Warmtewet. Het idee hierachter is dat de warmtetransitie sneller gaat bij verregaande wettelijke standaardisatie. Deze aanpak is geënt op de traditionele warmtevoorziening, waar één of twee grote bronnen een groot aantal wijken van warmte voorzien.

De WCW schrijft onder meer voor hoe warmtebedrijven georganiseerd moeten worden, welke criteria gemeenten mogen hanteren bij het aanwijzen van warmtebedrijven, welke omvang de kavels moeten hebben en of ze met elkaar verbonden mogen worden.

Doorzettingsvermogen

Het opzetten van energiepositieve wijken vergt echter originaliteit, creativiteit en doorzettingsvermogen. Dat vereist een heel andere strategie dan de nieuwe WCW voorschrijft. Niet warmte moet centraal staan, maar het totale energieverbruik in de wijk. Daarnaast is uitgaan van de plaatselijke situatie in de wijk essentieel.

Lokale bronnen vormen het uitgangspunt. Voor warmte zijn dat onder meer warmte van zonnecollectoren, uit de riolering, van overtollige zon- of windenergie. Alle restwarmte in de wijk kan weer gebruikt worden, bijvoorbeeld uit de riolering of de supermarkt. De temperatuur in de warmtenetten is meestal laag, bijvoorbeeld 50 graden of minder. Ook dat spaart energie.

‘Het opzetten van energiepositieve wijken vergt echter originaliteit, creativiteit en doorzettingsvermogen. Dat vereist een heel andere strategie dan de nieuwe WCW voorschrijft.’

Slecht geïsoleerde woningen moeten daarvoor worden aangepast, maar de kosten daarvan zijn niet zo torenhoog als vaak gedacht. Vaak gaat het om kleinere energiesystemen, met enkele honderden of een paar duizend aansluitingen. Die kunnen vervolgens met elkaar verbonden worden. Coöperaties van burgers kunnen hier een grote rol bij spelen.

Flexibiliteit

In Lund (Zweden) is onlangs een slim energiesysteem ontwikkeld voor elektriciteit, warmte en koeling in een wijk met universiteitscomplexen, laboratoria en woningen. Het systeem faciliteert lokale productie, opslagmogelijkheden, onderlinge uitwisseling van energie en hergebruik van alle restwarmte. Het totale energieverbruik in de wijk is met meer dan 70% verminderd, de energiekosten zijn 20% lager.

Het Leidse Biosciencepark heeft een gelijksoortige bebouwing, met laboratoria, universiteitsgebouwen en woningen. Volgens de uitgangspunten van het Rijk is restwarmte uit Rotterdam, afkomstig van de (fossiele) industrie en afvalverbrandingsinstallaties, daar een goede oplossing. In dat geval blijft het totale energieverbruik in de wijk gelijk, is het transport zeer kostbaar en zijn de bronnen niet toekomstbestendig.

De in de WCW beoogde standaardisatie maakt het lastig voor gemeenten om een wijk zoals in Lund te ontwikkelen. De wet is niet gericht op flexibiliteit, integratie van energiestromen, lokale bronnen of het onderling verbinden van kleine systemen. Landen met méér ervaring met warmtenetten laten gemeenten juist vrij bij de ontwikkeling van energiesystemen. Die gemeenten bepalen vrijwel alles zelf: of systemen klein of groot zijn, of het om integrale voorzieningen gaat of alleen om warmte en aan welke eisen het warmtebedrijf moet voldoen, bijvoorbeeld met betrekking tot duurzaamheid of prijzen.

Als het Rijk voorkeursvarianten heeft, kan het die ook vastleggen in niet-bindende richtlijnen. Gemeenten zullen die volgen als het past en een alternatief kiezen als dat beter werkt. Richtlijnen kunnen onmiddellijk veranderd worden, als ze niet goed passen. Er is dan geen langdurige wetswijziging nodig. Om tot écht duurzame wijken te komen zijn vrijheid, variatie en vernieuwing nodig en een terughoudende wetgever.

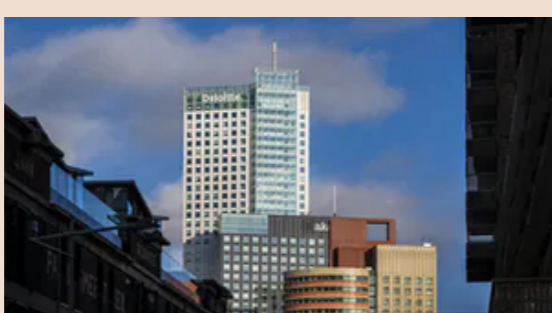
Annelies Huygen is principal consultant energiemarkt bij TNO en hoogleraar Ordening van energiemarkten aan de Universiteit Utrecht.

Wilt u reageren?

Uw bijdrage wordt zeer op prijs gesteld door de redactie van Het Financieele Dagblad. Stuur uw reactie naar opinie@fd.nl. De spelregels voor lezersbijdragen vindt u [hier](#).

Meest gelezen

Afzeggen ASML is 'onbegrijpelijke flater' van accountant Deloitte

Onlinebank Bunq voert ongekend felle strijd tegen DNB over witwasregels

Zorgen over Chinese kabels in Nederlands stroomnet

Volgen via Mijn nieuws

- Afval [+ Volg](#)
- Duurzaamheid [+ Volg](#)
- Elektriciteit [+ Volg](#)
- Energie [+ Volg](#)
- Innovatie [+ Volg](#)
- Opinie [+ Volg](#)

Advertentie

CRYPTO COWBOYS

Laatste nieuws

- 15:00 Een beter ondernemersklimaat begint bij de Belastingdienst
- 14:35 Teruggekeerde ceo schort aandeleninkoop Starbucks op
- 14:28 Autofabrikant Polestar haalt megaorder binnen van Hertz
- 14:24 Galapagos-topman Van de Stolpe krijgt €2,1 mln mee
- 14:18 Wetsvoorstel aandelenopties start-ups zonder wijzigingen naar de Kamer

[Lees al het laatste nieuws](#)

Advertentie

COSTA DEL SOL CHRISTIE'S INTERNATIONAL REAL ESTATE

LUXURY VILLA SIERRA BLANCA, MARBELLA
4.400.000

LA FINCA DE JASMINE BENAHAVIS, MARBELLA
€ 1.650.000

[Zie meer](#)

NERDERLANDS MANAGEMENT EN BEGELEIDING VANUIT ONS HOOFDKANTOOR TE MARBELLA.

Over FD	Algemeen	Service	Producten	Van onze partners	Meer van FDMG
FD Redactie	Algemene voorwaarden	Service & contact	Abonnementen	Vacatures	FD Mediagroep
FD Gazellen	Privacy	Account aanmaken	Groepslicenties	Wijnen	BNR Nieuwsradio
FD Henri Sijthoff Prijs	Cookies	Hulp bij inloggen	Nieuwsbrieven		Company.info
Werken bij FD	Copyright	Mijn FD	Podcasts		Energiea
Colofon	Responsible disclosure	Adverteren	FD App		Pensioen Pro
					ESB
					Impact Investor
					Investment Officer